

Na dolnjem Štírskem so mesta: Maribor poleg Drage s 14.000 preb., ima živahno kupčijo na Ogrsko in Hrvatsko; Radgona; Celje na Savíni s 4230 preb., ima gimnazijo in meščansko šolo. Pómneti je še treba Rogatec s kisló vodo, Ljutomer zaradi izvrstne vinoreje, Laško in Dóbrno zaradi toplic, Hrastnik in Terbovlje zaradi preмога.

V Gradcu je sedež deželnega poglavarja in sekovskega knezoškofa. Tu je vsučilišče, deželna tehnika, 2 gimnaziji in 2 realki. — V Mariboru je sedež lavatinskega škofa, gimnazija, realka in učit. izobraževališče.

Vse to, kar vam je tukaj naštetega, poiščite na dotičnem zemljevidu štírske dežele in zapemnite si na pamet.

I. T.

Črtice iz ruske zgodovine.

(Po Nestoru priobčuje A. K.)

5. O Svetoslavu.

Po svoje matere Olge smrti Svetoslav posadí Jaropolka v Kijevu, Olga v drevljanskej zemlji, a Vladimira dá Novogradcem, on sam otide zopet na Dunav v Prejeslavec. A Bolgári se zapró, in Svetoslav stóji pod mestom. Bolgári pridejo in ga napadejo. Prične se krepka séča in bila je ves dán. K večeru vzmore Svetoslav, vzame mesto, in pošlje povedat Grkom: „hočem iti ná-vas in vzeti vaše mesto, kakor sem vzel Prejeslavec!“ Grki odgovoró: „mi ne moremo proti vam stati; vzemi dánj sebi in družini, a povédite nam, koliko vas je, da vam damo dánj po številu na gláve.“ Lokávi Grki so želeli samó zvedeti, koliko ima Svetoslav ljudj. „Dvajset tisoč nas je,“ odgovorí Svetoslav, in prirékel je deset tisoč, — Ruskih je bilo samo deset tisoč. Zdaj zberó Grki sto tisoč vojakov na Svetoslava. Rusi, vidèč množico grške vojske, vzbojé se zeló. Svetoslav reče: „užé se nam ni kam déti. Voljnim ali nevoljnim, stati nam je prótivo. Ne sramotímó zemlje ruske, nego semkaj lézimo s svojimi kostmi! Mrtvih nas ne bode sram; ako li pobégnemo, imeli bodemo sramoto. Ne pobegnemo, nego stali bodemo krepko, in jaz pojdem pred vami. Če moja glava léže, potem skrbíte samí o sebi.“ Vojaki odgovoré: „kjer tvoja glava, tjakaj tudi mí svoje glave zložímó.“ Bila je séča velika. Svetoslav vzmore in Grki zbežé. Zdaj ide Svetoslav k Carigradu, grabèč in razdirajoč mesta po pótu.

Silno se ustraši grški cesar, pozôve svoje boljára in jim reče: „kaj nam je stvoriti? — nikakor ne moremo proti njemu stati.“ Odgovoré mu boljári: „pošlji k njemu daróv in izkusimo ga, ali je prijátelj zlátu ali dragocénim tkanínam.“ Tako tudi stvoré.

Kadar povedó Svetoslavu, da so prišli Grki s poklonom, ukaže jih on uvésti. Poslanci pridejo, poklónijo se knezu Svétoslavu in položé pred njim zlató in dragocéno tkaníno. Svetoslav tega niti pogledal níj, kar so mu pri-nesli, nego strán se ozrši, reče svojim ljudém: „shranite!“

Kadar se poslanci vrnejo k cesarju in mu povedó, da Svetoslav niti pogledal níj zláta ni dragocene tkaníne, to nekdo izmej boljarov svétuje cesarju: „izkúsi ga še; pošlji mu orožja!“ Cesar posluša svéta ter pošlje Svetoslavu meč in drugo orožje. Svetoslav vzame orožje ter začne ga pre-gledavati in hvaliti, a cesarja ukaže pozdraviti.

Kadar grški boljári to zvedó, rekó cesarju: „ljut hoče biti ta mož; zlató prezira a orožje jemlje. Prími se danjí!“ Cesar pošlje k Svetoslavu, kateri užé nij bil daleč od Carigrada, in velí mu reči: „ne hodi k mestu; vzemi dánj, kólikoršno hočeš!“ Svetoslav vzame dánj, in to tudi za ubíte, rekóč: „to prejme njih rod,“ in vrhu dobode mnogo daróv ter se vrne v Prejeslavce s pohvalo veliko.

A družíne je ostalo Svetoslavu užé malo, in zató se začne posvétovati ž njó: „nas je malo,“ reče, „ruska zemlja je daleč a Pečenegi so znami v vojski. Ako zvedó Grki, da nas nij mnogo, obstopijo nas v mestu, in kdo nam pomore? Zatórej stvorímo mir s cesarjem; kajtí prijél se je danjí, in nam bodi to dovoljno. Počne li ne plačevati danjí, zberem obilnejšo vojsko v ruskej zemlji, ter pojdem iz nova na Carigrad.“ Ta beseda je bila družini ljuba, in mir s cesarjem se je stvoril, podpisal in potrdil s prisego obéh stranj.

Po míru se je Svetoslav hótél videti s cesarjem, in tudi cesar bi rad bil videl njega. Snídeta se na bregu reke Dunava. Grški cesar Ivan v bliščéčem oklepu na konji prijezdi na breg. Z njim je bila velika družina kónjikov bogato oblécenih v zlátu. Svetoslav z družega brega priplóve v ládiji, sam, vesláje, kakor kak drug človek. Bil je srednje rasti, širokopleč, plavih očj in dolgobrād. Oblékel se je zeló prosto v belo srajco, kakor vojaki, a bila je čistejša. V jednom ušesi je imel zláto naúhivico z rubinom in z dvema biseroma. Junaški in veličávo je glédal. Svetoslav, ne stopivši iz ladije ter ne mnogo pogovorivši se s cesarjem odplóve nazáj.

Tadáj Ruski stvoré svèt, kakó bi se bilo povrniti domóv. Stari vojevoda Igorjev Svenalid reče iti na konjih okolo, ker na Dneperskih pragih stojé Pečenegi; a Svetoslav ga ne poslušá ter odplóve v ladijah.

Kadar so Prejeslavci to zvédeli, poslali so k Pečenegom rekóč: „Svetoslav se v rusko zemljo vrača z mnogim bogastvom a z málo družíno; prestrežite ga!“

Pečenegi zastopijo skalovite prage, a kadar pride Svetoslav, užé nij proíti pragov. Zató so Ruski zimováli v Belobrezji, in glád je nastál mej njimi velik. Vspomládi se dvignejo zopet na pot, a Pečenegi padejo nánje ter jih nadvladajo in Svetoslava ubíjejo. Vojevoda Svenalid se povrne v Kijev in prinese žalosten glas o smrti Svetoslava kneza.

Príredopisno - natoroznansko polje.

Ščuka.

Ščuka (Hecht, *Esox lúcius*) je zeló požrešna riba roparica po vseh naših sladkih vodah. Velikosti je različne a

dobi se dolga tudi po poldrugi meter in po deset do dvajset Kilogramov težka. Truplo ima valjasto in z majhenimi, sivimi luskami pokrito; glavo